

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ

ОСВІТНЬОЇ АНАЛІТИКИ
Державна наукова установа

РЕФОРМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

EDUCATION REFORM IN UKRAINE. INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

COLLECTION OF ABSTRACTS

2021

iea.gov.ua

**Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики»**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
State Scientific Institution «Institute of Educational Analytics»**

**Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції
«РЕФОРМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ.
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

28 жовтня 2021 року

м. Київ, Україна

**Book of Abstracts
of the III International Scientific and Practical Conference
«EDUCATION REFORM IN UKRAINE.
INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT»**

October 28th, 2021

Kyiv, Ukraine

Харламова Г. О., Ставицький А. В.	
ON-LINE VS OFF-LINE У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ВЧАСНО VS ТРАДИЦІЙНО	227
Захарова О. В.	
РОЛЬ СТЕЙКХОЛДЕРІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ПОСЛУГ ВИЩОЇ ОСВІТИ	230
Петрос О. М.	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І ВІДКРИТІСТЬ ЯК ПРОВІДНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	234
Зінов'єва І. С., Тішков Б. О.	
ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО РЕЖИМУ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	237
Слав'юк Р. А., Тоцька О. Л.	
ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЩОДО БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ....	241
Махсма М. Б., Козлов Є. В.	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ	244
Тоцька О. Л., Завада О. П.	
РОЗВИТОК ЗДАТНОСТІ ДО ПОШУКУ, ОБРОБКИ ТА АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЇ З РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВІ ІННОВАЦІЇ»	247
Ковальов А. І., Літвінов О. С., Грінченко Р. В.	
ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	250
Азархов О. Ю., Федюшко Ю. М., Сілі І. І.	
РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	253
Matskiv R., Topolnytska T.	
MAIN TRENDS OF BUSINESS EDUCATION SYSTEM FORMATION IN UKRAINIAN UNIVERSITIES	256
Купчишина В. Ч.	
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	258
Безкровний О. В., Єгорова О. В., Тютюнник Ю. М.	
РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	261
Попкова Л. В.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ СТУПЕНЯ МАГІСТРА.....	265
Нагайчук О. В.	
ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ» У ЗВО	270
Ярушак М. І.	
ПРОФЕСІЙНІ РИСИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	274
Білецька Т. В.	
ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	277
Шевель Б. О.	
ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	281
Bidochka O.	
ONLINE EDUCATION OF FOREIGN STUDENTS: RESULTS AND CHALLENGES	284
Горобченко О. А.	
ЗМІНА ФУНКЦІЙ ТА ФОРМАТУ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	287

Нагайчук О. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Умань, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6028-7400>*

ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ» У ЗВО

Одним із найважливіших напрямків модернізації сучасної вищої освіти є її інформатизація. Майбутнє вищої освіти не можливе без розширення використання сучасних технічних засобів у навчанні, й завдання викладача – йти в ногу з часом.

Проблеми застосування комп'ютерних технологій у вищій освіті досліджували В. П. Беспалько, В. Ю. Биков, Е. І. Віштинецький, Б. С. Гершунський, П. К. Гороль, Р. С. Гуревич, А. П. Єршов, А. О. Кривошеєв, Л. Л. Коношевський, Ю. О. Жук, Є. С. Полат, І. В. Роберт, О. В. Шестопалюк та ін.

Використання комп'ютерних технологій в освіті повинне мати на меті виконання таких завдань, як підтримка й розвиток системності мислення студента; підтримка всіх видів пізнавальної діяльності студента у здобутті знань, розвитку та закріпленні навичок і умінь; реалізація принципу індивідуалізації навчального процесу за збереження його цілісності [1].

Використання комп'ютерних технологій під час вивчення курсу «Охорона праці та безпека життєдіяльності» (далі – «ОП та БЖД») підвищує якість освіти студентів через навчально-пізнавальну діяльність, індивідуалізацію навчання, допомагає в самоосвіті студентів, організувати їх колективну науково-дослідну діяльність на базі мультимедійних засобів навчання. Таким чином, необхідність використання комп'ютерних технологій у викладанні дисципліни «ОП та БЖД» не викликає сумніву, однак дидактичні й методичні аспекти подібної роботи потребують глибшого вивчення.

Переваги комп'ютерних технологій навчання великою мірою пов'язані з тим, що пропускна здатність зорового аналізатора, за допомогою якого людина отримує інформацію від комп'ютера, набагато вища, ніж, наприклад, слухового аналізатора. Не випадково інженерна психологія стверджує, що 80–90 % інформації людина одержує за допомогою зору [2].

За словами В. П. Беспалька [3], «увага під час роботи з навчальною програмою на базі мультимедіа, як правило, подвоюється, тому звільняється додатковий час. Економія часу, необхідного для вивчення конкретного матеріалу, в середньому становить 30 %, а набуті знання зберігаються в пам'яті значно довше».

При отриманні студентом інформації у вигляді зображень «включається» права півкуля головного мозку, котра відповідає за формування образного мислення, а це сприяє переведенню інформації у підсвідому пам'ять. Інформація

у вигляді зображення сприймається від цілого до часткового, а не навпаки, як, приміром, при сприйнятті тексту лекції [4].

Комп'ютерні технології в ролі засобів навчання під час вивчення курсу «ОП та БЖД» можна застосовувати на всіх етапах:

- для ілюстрації при поясненні нового матеріалу, повторенні та закріпленні вивченого – як джерело навчальної інформації;

- під час організації дослідницької роботи, самопідготовки й індивідуальної роботи – як засіб самоосвіти та джерело інформації для написання індивідуального навчально-дослідного завдання;

- у лабораторному практикумі із застосуванням комп'ютерного моделювання;

- для корекції знань і вмінь здобувачів вищої освіти – як засіб діагностики.

При використанні комп'ютера з'являється можливість індивідуалізації навчання, тому кожен здобувач вищої освіти може працювати у власному темпі, відповідно до свого характеру та здібностей. За потреби можна затриматися на дослідженні будь-якого питання, повернутися до вже пройденого матеріалу. Фактично здобувач вищої освіти сам управляє процесом власного навчання.

Також підвищується активність студента, що зумовлено необхідністю постійно вести діалог із комп'ютером. Зростає його зосередженість порівняно зі слуховим сприйняттям лекції (без візуального подання інформації), коли він через різні обставини відволікається, перестає розуміти матеріал та втрачає інтерес до предмета дослідження. Упровадження двох каналів інформації (зорового і слухового) ще збільшує ККД [2]. Виникає додатковий інтерес до самого процесу здобуття знань, а позитивні емоції підвищують ефективність будь-якої діяльності, включаючи навчальну.

Застосування комп'ютерних технологій при викладанні курсу «ОП та БЖД» можна реалізувати у трьох напрямках [4].

Першим напрямком є використання ресурсів мережі Інтернет як невичерпного джерела інформації. За постановкою навчальних завдань входження в мережу Інтернет мало чим відрізняється від перегляду навчального відеофільму чи навчальної екскурсії. Без чіткого сценарію відвідування Інтернету не може бути корисним і ефективним. При цьому головне в такому сценарії – націлити студентів зрозуміти, навіщо та для чого використовується Інтернет. Він дає змогу реалізувати три сценарії:

По-перше, може бути поставлене завдання знайти додаткову навчальну інформацію зі збереженням її для подальшого багаторазового звернення до неї різних користувачів. До речі, студенти знаходять у мережі чимало додаткової, дуже цікавої інформації з питань безпеки життєдіяльності.

По-друге, можливе таке завдання: відшукати принципово нову інформацію, порівняти її з уже відомою, тобто створити проблемну ситуацію, що ініціює конструктивне спілкування. В ході обговорення студенти висловлюють власну думку і ставлення до цієї проблеми.

По-третє, може бути поставлене завдання зробити огляд (аналітичний огляд, реферат, доповідь тощо) на визначену заздалегідь тему, що може оцінюватись як індивідуальне навчально-дослідне завдання студента.

Другим напрямком використання комп'ютерних технологій є робота з табличним процесором Microsoft Office Excel, котрий дає змогу студентам аналізувати й порівнювати статистичну інформацію з охорони праці, створювати графіки та діаграми, які відображають важливі дані про надзвичайну ситуацію (кількісні показники загиблих, травмованих тощо).

Третій напрямок застосування комп'ютерних технологій, котрий дає можливість викладачам і здобувачам вищої освіти в доступній формі представляти результати власної практично-дослідницької діяльності, – це створення презентацій у PowerPoint. Презентація дає змогу використовувати різну інформацію в будь-якій формі подання (різні текстові повідомлення, діаграми, таблиці, відео), що дуже актуально для вивчення цього курсу. Текстова частина презентації містить лише основні думки за темою або терміни для засвоєння, тому подання навчального матеріалу у вигляді мультимедійної презентації скорочує час навчання. Мультимедійні презентації доречні на будь-якому етапі вивчення теми та частині заняття.

Принциповим питанням є те, що за використання комп'ютерних навчальних програм при вивченні курсу «ОП та БЖД» зачіпається не тільки сфера професійних знань здобувачів вищої освіти, а й їхні емоції. Фото та відеофрагменти з місць нещасних випадків (аварія на залізничному переїзді, безвихідь для безлічі людей при пожежі, репортаж із лікарні про потерпілого від нещасного випадку, наслідки аварії на робочих місцях тощо) залишають яскравіший слід у пам'яті, ніж словесний опис. Це важливо, оскільки передумовою нещасних випадків часто є навіть не відсутність потрібних знань із охорони праці, а елементарна втрата відчуття небезпеки. Особиста інтерпретація життєвих подій не тільки захоплює студентів серйозно ставитися до проблеми, а й спонукає їх до критичного, конструктивного мислення, допомагає демонструвати своє бачення вирішення конфліктних ситуацій.

Отже, використання комп'ютерних технологій у процесі вивчення курсу «ОП та БЖД» дає такі позитивні результати:

- краще засвоюється новий матеріал, оскільки завдяки наочно-образному мисленню студенти легше сприймають подану таким чином інформацію;
- в ході роботи зростає інтерес студентів до предмета «Охорона праці» за рахунок різних форм подання матеріалу, елементів ігрової діяльності;
- формується просторове й логічне мислення, в результаті студенти стають активними учасниками процесу навчання, а не пасивними слухачами.

Як бачимо, нові інформаційні технології взагалі та мультимедійні системи зокрема здатні значною мірою як розвантажити викладача, так і збільшити інтерес здобувачів вищої освіти до навчального курсу [5].

Таким чином, застосування комп'ютерних технологій у традиційній лекційно-семінарській системі викладання курсу «Охорона праці та безпека життєдіяльності» забезпечує цілеспрямовану роботу з різними джерелами інформації та підвищує ефективність занять, оперативність проведення поточного контролю засвоєння навчального матеріалу, що сприяє високій якості навчання.

Список використаних джерел

1. Сучасні інформаційні засоби навчання : навч. посіб. / П. К. Гороль, Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, О. В. Шестопалюк. Київ : Освіта України, 2007. 535 с.
2. Халин Е. Новые компьютерные технологии. *Охрана труда и социальное страхование*. 2008. № 9. С. 26–28.
3. Беспалько В. П. Образование и обучение с участием компьютеров (педагогика третьего тысячелетия). М. : Изд-во МПСИ, 2008. 352 с.
4. Антоненко В. М., Ратушина Ю. В. Сучасні інформаційні системи і технології : навч. посіб. Київ : КСУМГІ, 2005. 131 с.
5. Федоров А. В. Специфика медиаобразования студентов педагогических вузов. *Педагогика*. 2004. № 4. С. 43–51.